

ΤΕΥΧΟΣ 8 • ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2010

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ

δελτίο

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

HELLENIC
AUTHORS'
SOCIETY

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

HELLENIC
AUTHORS'
SOCIETY

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Κοδριγκτώνος 8,
Αθήνα 11257
Τηλ.: 210-8231890
Φοξ: 210-8232543
E-mail: grwrisoc@otenet.gr
URL: <http://www.dedalus.gr>

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:

Πρόεδρος

Αλέξης Ζήρας

Αντιπρόεδρος

Έλενα Χουζούρη

Γενικός Γραμματέας

Κώστας Κατσουλάρης

Ταμίας

Ιωσήφ Βεντούρας

Μέλη

Στάθης Κουτσούνης

Κλαίτη Σωτηριάδου

Γραμματεία

Λένα Σάββαρη

Επιμέλεια τεύχους

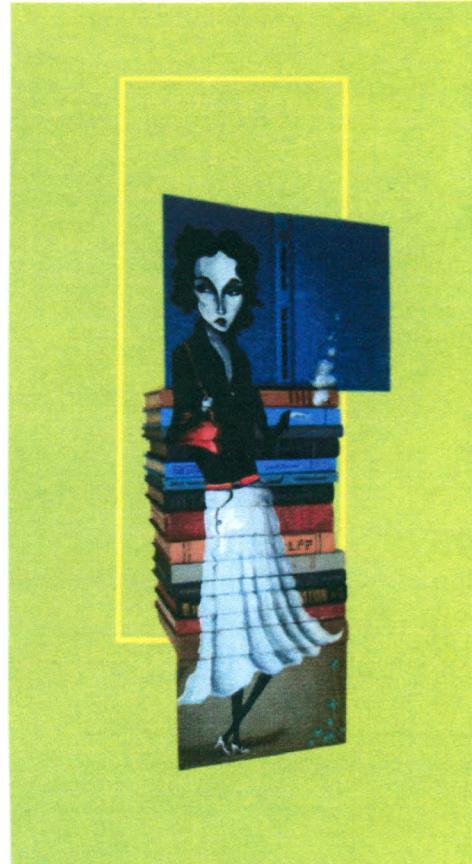
Κώστας Κατσουλάρης

Διορθώσεις κειμένων

Στάθης Κουτσούνης

Τα έργα που κοσμούν το

εξώφυλλο είναι του Mike Stilkey

ΣΤΑΘΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΝΗΣ

Συγγραφείς στα σχολεία

**Μια πρόταση της Εταιρείας Συγγραφέων
για τη διδασκαλία ολοκληρωμένων λογοτεχνικών έργων
στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση**

Είναι γεγονός ότι η διδασκαλία της λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεν έχει βρει το βηματισμό που θα την οδηγούσε στην ουσία του αντικειμένου. Την ευθύνη φέρει καταρχήν το εκπαιδευτικό σύστημα, το οποίο δημιουργεί αρνητική εν πολλοίσι νοοτροπία στην αντιμετώπιση της λογοτεχνίας τόσο από τους διδάσκοντες όσο και από τους διδασκομένους. Το ότι είναι κάποιος φιλόλογος δε συνεπάγεται αυτόματα ότι είναι και κατάληπτος να διδάξει λογοτεχνία, ένα αντικείμενο με ιδιαιτερότητες, που απαιτεί, αν θέλουμε να το προσφέρουμε σωστά, ειδικές δεξιότητες και ευαισθησίες. Δεν είναι τυχαίο, και δε γίνεται μόνο για λόγους ανάγκης, το γεγονός ότι πολλοί φιλόλογοι προτιμούν να κλέβουν ώρες από τη λογοτεχνία για να διδάξουν έκθεση. Από την άλλη οι διδασκόμενοι, στο βαθμό που η λογοτεχνία δεν είναι μάθημα πανελλαδικώς εξεταζόμενο (πλήν της Λογοτεχνίας Θεωρητικής κατεύθυνσης, η οποία εν πολλοίσι γίνεται μ' έναν τρόπο τυποποιημένο), έχουν κατατάξει το μάθημα στα «δευτερεύοντα», με όλα τα επακόλουθα. Δεν είναι στόχος αυτού του κειμένου να αναπτύξει σε βάθος τους λόγους που οδηγούν στην υποβάθμιση της λογοτεχνίας στα Γυμνάσια και τα Λύκεια. Θα ήθελα όμως να επισημάνω ένα συγκεκριμένο πρόβλημα, που πρέπει και μπορεί να αντιμετωπιστεί. Αναφέρομαι στην αποσπασματική προσφορά της λογοτεχνίας στο σχολείο, ένα από τα συνηθανότατα της. Οι μαθητές διδάσκονται αποσπάσματα μόνον από μυθιστορήματα ή νουβέλες, ενώτε αποσπάσματα από διηγήματα και, σπάνια έστω, αποσπάσματα και από ποιήματα. Ποτέ ολόκληρο μυθιστόρημα ή νουβέλη, ποτέ ποιητική συλλογή ή συλλογή διηγημάτων.

Η Εταιρεία Συγγραφέων, ποιοπόν, οφείλει να κάνει πρόταση προκειμένου να αρθεί το πρόβλημα. Και συγκεκριμένα, μπορεί να προτείνει στο Υπουργείο Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης και στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο την καθιέρωση της διδασκαλίας στη Β' βάθμια εκπαίδευσης του ολόκληρου βιβλίου, ολοκληρωμένων δηλαδή λογοτεχνικών έργων (ποιητικής συλλογής – συλλογής διηγημάτων – νουβέλας – μυθιστορήματος) ζώντως συγγραφέως, ο οποίος και θα προσκαλείται στο σχολείο μετά την κριτική ανάγνωση του βιβλίου του για συζήτηση επ' αυτού και γενικότερα για τη λογοτεχνία με τους μαθητές. Να σημειώσουμε εδώ ότι το πρόγραμμα «Συγγραφείς και Εικονογράφοι στα Σχολεία» του ΕΚΕΒΙ, που πραγματοποιείται μάλιστα σε συνεργασία και με την Εταιρεία Συγγραφέων, πειτουργεί περισσότερο στην Α' βάθμια εκπαίδευση και επλάχιστα στη Β' βάθμια και επαφέται στον πατριωτισμό των εκπαιδευτικών/φιλολόγων και των βιβλιοθηκονόμων.

Καθώς οι μαθητές με τα ως τώρα δεδομένα έρχονται σε επαφή, όπως είπαμε, μόνο με λογοτεχνικά αποσπάσματα, δημι-

ουργώντας πολλές φορές στρεβλή εντύπωση ή μη κατορθώνοντας να συλληφθούν σφαιρικά το έργο ενός συγγραφέα, βασικός στόχος της πρότασης είναι, φέρνοντας τον μαθητή σε επαφή με το ολόκληρο βιβλίο, να συμβάλει στη φιλαναγνωσία του και να τον ωθήσει να αναζητήσει και άλλα βιβλία του ίδιου ή άλλων συγγραφέων με ανάλογο θέμα. Μάλιστα, στο βαθμό που η ανάγνωση του ολοκληρωμένου βιβλίου θα κινείται έξω από υποχρεωτικές και καταπιεστικές βαθμολογικές συνιστώσες, οι μαθητές θα κινούνται με μεγαλύτερη χαρά προς αυτή την κατεύθυνση, με αποτέλεσμα να εξοικειώνονται κατά τρόπο ευχάριστο με τη λογοτεχνία, η οποία και θα διευρύνει την οπτική τους απέναντι στα πράγματα. Επιπλέον, θα συμβάλει ώστε οι μαθητές να γνωρίσουν από κοντά τους συγγραφείς και να αντιληφθούν μέσω της συζήτησης μαζί τους τη διαδικασία και την εμπειρία της γραφής.

Σχετικά με τη διαδικασία, οι μαθητές αναλαμβάνουν να διαβάσουν στις διακοπές των Χριστουγέννων ένα ολόκληρο λογοτεχνικό βιβλίο, το οποίο θα επιλέγεται από τον κλάδο των φιλολόγων του κάθε σχολείου σε συνεργασία με τους μαθητές, με κριτήρια: την ποιότητα του συγγραφέα και του βιβλίου, τα ενδιαφέροντα των μαθητών, την έκταση του βιβλίου (μεγάλα σε όγκο βιβλία είναι δύσκολο να λειτουργήσουν) και τη δυνατότητα και επιθυμία του συγγραφέα να επισκεφθεί το σχολείο στο οποίο παρουσιάστηκε το βιβλίο του. Στους μαθητές, για να ελεγχθεί αν διαβάστηκε το βιβλίο, μπορεί να μπαίνει ως γενικό θέμα εργασίας η καταγραφή των αναγνωστικών αντιδράσεών τους (θετικών και/ή αρνητικών) από την ανάγνωση του βιβλίου που επιλέχτηκε. Εν συνεχεία, αμέσως μετά τις διακοπές των Χριστουγέννων και καθ' όλον τον Ιανουάριο (και συγκεκριμένα για 3 διώρα) θα γίνεται, στο πλαίσιο των ωρών του μαθήματος της λογοτεχνίας, κριτική προσέγγιση του βιβλίου με συνεργασία διδάσκοντος και μαθητών. Στο τέλος Ιανουαρίου ή στις αρχές Φεβρουαρίου θα προσκαλείται ο συγγραφέας για δύο ώρες συζήτηση με τους μαθητές. Η συζήτηση θα αφορά ειδικότερα στο βιβλίο που διαβάστηκε με προεκτάσεις σε ολόκληρο το έργο του συγγραφέα και γενικότερα στη λογοτεχνία (πεζογραφία-ποίηση), το εργαστήρι του συγγραφέα κλπ.

Να αναφέρουμε ότι η Υπουργική απόφαση Γ2/7090 του 1995, όταν Υπουργός Παιδείας ήταν ο σημερινός Πρωθυπουργός, που προέβλησε την ελεύθερη επιλογή λογοτεχνικού βιβλίου στο Γυμνάσιο (μόνο, όχι όμως και στο Λύκειο) δεν εφαρμόζεται κι ούτε γνωρίζω αν εφαρμόστηκε ποτέ. Μήπως έφτασε ποιοπόνη την ώρα να ενταχθεί η διδασκαλία του ολοκληρωμένου λογοτεχνικού βιβλίου στην εκπαιδευτική διαδικασία; ♦♦